

Privitak 3. Obrazac obrazloženja financijskog plana

Hrvatski institut za povijest osnovala je Republika Hrvatska s primarnom zadaćom obavljanja trajne znanstveno-istraživačke djelatnosti u polju povijesti. Prema Statutu Hrvatskoga instituta za povijest, osnovna djelatnost Instituta je znanstveni rad koji obuhvaća proučavanje hrvatske povijesti i povijesti naroda Balkana i srednje Europe u razdoblju od srednjega vijeka do suvremenosti.

Svoju misiju Institut primarno ostvaruje:

- obavljanjem poslova trajne znanstveno-istraživačke djelatnosti
- obavljanjem poslova znanstveno-istraživačke djelatnosti na ugovorenim projektima
- obavljanjem poslova znanstveno-istraživačke djelatnosti na kolaborativnim znanstvenim programima.

Osim znanstveno-istraživačke djelatnosti, rad Instituta obuhvaća i davanje istraživačkih i savjetničkih usluga; izradu stručnih elaborata i ekspertiza, suradnju s drugim srodnim institucijama i sveučilištima na području povijesne znanosti i nastave; izdavačku djelatnost; organiziranje kongresa, znanstvenih skupova, okruglih stolova i drugih oblika javnog predstavljanja svoga znanstvenog rada u javnosti; organizaciju bibliotečne, dokumentacijske i informacijske službe, koje su potrebne za znanstveno-istraživački rad; provođenje postupka izbora u znanstvena i suradnička zvanja u skladu sa Zakonom.

• SAŽETAK DJELOKRUGA RADA

Hrvatski institut za povijest, uključujući i Podružnicu za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavonskome Brodu, brojem znanstvenika i znanstvenih novaka najveći je javni znanstveni institut u znanstvenome području humanističkih znanosti te središnji javni institut u Republici Hrvatskoj kojem je temeljna djelatnost (misija) znanstveno proučavanje povijesti hrvatskoga naroda i naroda Balkana i srednje Europe. Od svoga osnutka 1961. pod imenom Institut za historiju radničkog pokreta, Institut je sustavno širio područja istraživanja, što je vidljivo iz promjene imena 1990. u Institut za suvremenu povijest te 1996. u Hrvatski institut za povijest.

Zakonom o ustanovama (1993.) Institut kao znanstvena organizacija postao je javna ustanova nad kojom je Republika Hrvatska stekla osnivačka prava. Stupanjem na snagu Zakona o znanstveno-istraživačkoj djelatnosti (1996.) te Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (2003.) Institut je nastavio svoj rad kao javni znanstveni institut u vlasništvu Republike Hrvatske kojem je temeljna zadaća trajna znanstveno-istraživačka djelatnost.

Institut je osnovan za provedbu programa znanstvenih istraživanja kao javne službe u znanstvenoj djelatnosti kojoj je zadaća ostvarivati znanstvene programe od strateškoga interesa za Republiku Hrvatsku te uspostaviti znanstvenu infrastrukturu za sustav znanosti i visokoga obrazovanja.

Godine 1996. u Slavonskom Brodu je osnovana Podružnica za povijest Slavonije Srijema i Baranje. Značaj, djelokrug i rezultati rada Podružnice tijekom ovih 22 godine stalno rasli i jačali tako da je Podružnica najznačajnija znanstvena cjelina iz humanističkih znanosti na istoku Republike Hrvatske.

Kadrovsku strukturu Instituta (2019.) čini 83 zaposlenika, od kojih je 65 angažirano na realizaciji trajne znanstveno-istraživačke djelatnosti, a 18 u pratećim službama (računovodstvo i financije, pravni, kadrovski i opći poslovi, informatički poslovi, osoblje

knjižnice, tehnički poslovi).

Znanstveno-istraživačka djelatnost Instituta odvija se od početka 2007. u sklopu pet znanstvenih programa kroz realizaciju 21 znanstveno-istraživačkog projekta ugovorenog s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa (Z-projekti), a na međunarodnoj razini kroz bilateralne projekte sa Slovenijom i Srbijom te sudjelovanje inozemnih znanstvenika kao vanjskih suradnika na domaćim projektima.

Hrvatski institut za povijest ima sedam prihvaćenih znanstvenih projekata od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Također Institut ima i tri bilateralna međunarodna znanstvena projekta s Njemačkom, Srbijom i Slovenijom.

Od 1. siječnja 2016. godine Hrvatski institut za povijest je ostvario i jedan europski projekt kojeg financira Europska komisija u okviru programa Obzora 2020.

Institut izdaje i četiri znanstveno-stručna časopisa te godišnje u prosjeku objavljuje 15 monografija, zbornika radova, knjiga kritički pripremljenog arhivskog gradiva te drugih vrsta znanstvenih publikacija tijekom godine dana.

Institut kontinuirano sudjeluje u organizaciji domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova i okruglih stolova.

U okviru nastavne djelatnosti Institut već niz godina ostvaruje međuinstitucionalnu suradnju sa sveučilištima u Zagrebu, Rijeci i Osijeku, Sveučilištem u Mostaru u Bosni i Hercegovini, a od 2010. i s Hrvatskim katoličkim sveučilištem.

1. NAZIV I OBRAZLOŽENJA PROGRAMA – *Strateški program znanstvenih istraživanja na Hrvatskom institutu za povijest u razdoblju 2021. do 2023.*

OPIS PROGRAMA - Znanstveno-istraživački rad Hrvatskoga instituta za povijest odvijat će se u razdoblju od 2021. do 2024. godine unutar pet glavnih problemsko-istraživačkih kompleksa:

- I. povijesni izvori, historiografija i digitalna humanistika (objavljivanje kritičkih izdanja povijesnih izvora i primjena inovativnih metodoloških modela za njihovu interpretativnu analizu u skladu sa suvremenim istraživačkim trendovima u povijesnoj znanosti)
- II. povijest društva i povijest institucija (integrativno, interdisciplinarno i komparativno istraživanje institucionalnih, društvenih fenomena i procesa kao ključnih faktora povijesno-političke opstojnosti hrvatskih zemalja u širem regionalnom i međunarodnom kontekstu u dugome povijesnom trajanju)
- III. urbana povijest, ekonomska povijest, povijest okoliša, povijesna demografija (prostorne konfiguracije, društvene strukture, ekonomski, prirodni i ljudski resursi kao temeljni čimbenici održivog razvoja hrvatskih zemalja u dugome povijesnom trajanju)
- IV. kulturna, intelektualna i memorijalna povijest (kulturna različitost, višestruki identiteti, stereotipi i povijesno pamćenje kao dinamički oblikovni činitelji hrvatskoga povijesnog identiteta)
- V. vojna i ratna povijest (povijest vojno-političkih sukoba i nasilja, moderna i suvremena povijest Hrvatske u kontekstu aristokratskih autoritarnih, totalitarnih i demokratskih vlasti i tranzicijskih procesa).

U okviru navedenih pet glavnih problemsko-istraživačkih kompleksa za sljedeće petogodišnje razdoblje predvidjeli smo realizaciju deset (10) tematsko-programskih područja. Prilikom osmišljavanja tematsko-programskih područja imali smo u vidu Statutom utvrđenu misiju Instituta, (ne)istraženost teme, osposobljenost istraživača, ravnomjerno istraživanje svih razdoblja hrvatske povijesti u regionalnome i širem međunarodnom kontekstu, mogućnost implementacije komparatističkoga te inter-disciplinarnoga i trans-disciplinarnoga pristupa kroz suradnju sa znanstvenicima drugih instituta i institucija društvenih i humanističkih znanosti te potencijal tema za uspostavu suradnje sa znanstvenim institucijama u inozemstvu.

- **Zakonske i druge pravne osnove – ZAKONSKE I DRUGE PODLOGE NA KOJIMA SE ZASNIVAJU PROGRAMI (najznačajniji –maksimalno do 5 osnova)**

- **Odredbe članka 16. te članka 20. do 46. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-OURRH, 46/07, 45/09, 63/11 i 94/13)**
- **Sve odredbe Zakona o ustanovama („Narodne novine“ broj 76/93, 29/97, 47/99, i 35/08)**
- **Odredbe članka 18. te članka 21. do 26. Zakona o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj 45/09)**
- **Sve odredbe Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (Narodne novine“ broj 83/2010)**
- **Statut Hrvatskog instituta za povijest**

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U RAZDOBLJU 2020. – 2023. I SHODIŠTA I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA ĆE SE MJERITI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1.

Između Istoka i Zapada: istraživanje Hrvatskog povijesnog prostora od kasne antike do novoga vijeka u kontekstu crkvenih i vjerskih međutjecaja Istoka i Zapada

Tijekom minulih stoljeća hrvatski su prostori bili u okvirima različitih političkih tvorevina, što se nužno odrazilo i na formiranje hrvatske kulture u multikulturalnome ozračju. Dugi niz godina, iz brojnih društvenih razloga, povijest Crkve nije se u hrvatskoj historiografiji sustavno proučavala na razini usklađenoj sa suvremenim historiografskim metodologijama i pristupima. Istodobno je u cijelome predmodernom razdoblju i velikome

dijelu modernoga doba upravo uloga Crkve ključna za formiranje društvenih, intelektualnih i političkih procesa na hrvatskim prostorima. Stoga je težište ovoga projekta usmjereno na proučavanje odnosa Crkve i društva od srednjega vijeka do modernoga doba na prostorima preklapanja Istoka i Zapada.

CILJ 2.

Istraživanje urbane povijest Hrvatske

Urbana povijest Hrvatske, projektno-tematsko područje koje je dio znanstveno-istraživačkog programa HIP-a, temelji se na tezi da su gradovi Hrvatske jedan od najvažnijih formativnih elementa društvenog, institucionalnog, prostornog pejzaža Hrvatske i kao takvi bili važna sastavnica europske povijesti i urbane baštine, te primarna mjesta modernizacije, kao i polazišne točke integracije hrvatskog prostora.

Prostor današnje Hrvatske bio je oblikovan mrežom urbanih središta, koja su se razlikovala u razdoblju svoga postanka, stupnju svoga društvenog razvitka, razinama autonomije, a dinamika i kontinuitet njihova razvoja ovisili su o specifičnim povijesnim okolnostima. To je prostor istovremeno okružen Dunavom i Sredozemljem, što je imalo važnu ulogu povijesnim događajima u ovom dijelu Europe te je uvelike odredila mobilnost ljudi, kao i kretanje dobara i ideja. Upravo ta raznolikost i različiti utjecaji Hrvatskoj daju posebno mjesto u europskoj urbanistici i nudi velik prostor za interdisciplinarni pristup, komparaciju i razvoj različitih metodoloških pristupa.

CILJ 3.

Istraživanje Vojne i ratne povijesti Hrvatske

Prinosi hrvatskih vojnika, časnika i zapovjednika postrojbi u sklopu vojnih snaga raznih državnih zajednica u koje je hrvatski prostor bio uključen kroz povijest neprijeporna su činjenica, a zahvaljujući većem i vremenski kontinuiranom obimu sačuvane arhivske građe za ranonovovjekovnu i modernu povijest ta se problematika može sustavno istraživati. Program se nastavlja na istraživačke rezultate projekta proizašlog iz ranijeg strateškog razdoblja *Vojnički život i slike ratnika od 16. Stoljeća do 1918.* Istraživački je cilj ovoga projekta spoznaja o demografskim, socio-ekonomskim i političkim prilikama u hrvatskome pograničju, kao i utvrđivanje uzročno-posljedičnih veza između navedenih okolnosti (razvojnih sastavnica) koje su činile svakodnevicu hrvatskih vojnika i njihova identiteta.

CILJ 4.

Povijest javnozdravstvenih mjera u Hrvatskoj

Kao dio Sredozemlja, srednje i jugoistočne Europe prostor hrvatskih zemalja od ranoga je srednjeg vijeka bio sjecište kultura i politika, mjesto dodira različitih običaja i tradicija, poprište političkih i ekonomskih interesa, ratova, migracijskih valova. Smještene na rubu velikih carstava, hrvatske su zemlje često ostajale na periferiji političkih i gospodarskih utjecaja. Ipak, izuzev njihove vojno-strateške važnosti, prostor hrvatskih zemalja bio je tijekom povijesti u jednom području od iznimnoga značaja i utjecaja ne samo na regionalnoj, nego i na globalnoj razini: u području razvoja javnozdravstvene zaštite i javnozdravstvenih mjera.

CILJ 5.

Transfer ideja i uloga pojedinaca u razvoju društva i izgradnji institucija u Hrvatskoj

Hrvatske zemlje su se počevši od antike nalazile na rubu Europe, u geopolitičkom i kulturnom pogledu na sjecištu putova i razmeđu civilizacijskih okvira – zapadnoeuropskog, srednjoeuropskog, sredozemnog i euroazijskog (kasnije istočnoeuropskog), a od srednjega vijeka i na granici zapadnoga i istočnoga kršćanstva. U hrvatskim su se zemljama stoljećima ispreplitali, prožimali, ali i sukobljavali utjecaji iz navedenih civilizacijskih okvira. Upravo zbog toga važno je istražiti transfer ideja i idejne utjecaje na razvoj društva i institucija koje su u dugome trajanju oblikovale različite elemente kompleksnih identiteta moderne Hrvatske. Dijakronijski, tematski i komparativno koncipirana interdisciplinarna istraživanja obuhvatit će vremensko razdoblje od ranoga srednjega vijeka do suvremenog doba, a interpretacija istraživačkih rezultata formulirat će se iz dvije perspektive. Istraživačko težište bit će na perspektivi odozdo, odnosno na razini istaknutih pojedinaca – intelektualaca, umjetnika, političara i službenika u institucijama na državnoj i lokalnoj razini (u političkom životu i javnoj upravi, u sudstvu, gospodarstvu, kulturi, vjerskom i društvenom životu, obrazovnom sustavu i javnome zdravstvu). Perspektiva odozdo u istraživanju će se kombinirati i nadopunjavati s perspektivom odozgo (kulturni transferi, idejne koncepcije, ideologije, religijski utjecaji, transferi europskih (modernizacijskih) obrazaca i praksi, hrvatski zakonski i institucionalni okvir itd.).

CILJ 6.

Povijest nasilja i sukoba

Društveni i politički procesi, posebice modernizacijski procesi koji su utjecali na duboke promjene hrvatskoga društva u dvadesetom stoljeću umnogome su bili posljedica nasilja koje su na hrvatskome prostoru provodili različiti autoritarni i totalitarni režimi, a ne svojevrsna evolucija postojećih društvenih struktura i odnosa. Prema tome povijest nasilja u dvadesetom stoljeću, posebice u Drugom svjetskom ratu i poraću, predstavlja novu istraživačku točku. Naravno za potpuno razumijevanje

problematike nužno je pitanju nasilja i sukoba pristupiti dijakronijski, te će se pojedina istraživanja „spuštati“ u ranija razdoblja pred-moderne hrvatske prošlosti.

CILJ 7.

Istraživanje raseljene i iseljene Hrvatska

Povijest hrvatskog naroda obilježena je brojnim migracijskim procesima, kako prinudnih tako i dobrovoljnih imigracija i emigracija. Ti procesi nisu specifično obilježje samo novije hrvatske prošlosti nego ih možemo pratiti tijekom čitavog predmodernog razdoblja prošlosti – poglavito od vremena osmanskih prodora na prostore jugoistočne i srednje Europe – sve do suvremenosti. Razlozi tih migracijskih gibanja bili su različiti, ali su svakako bitno utjecali na različite procese razvoja hrvatskih prostora s očitim gospodarskim i demografskim posljedicama.

CILJ 8.

Tranzicijski kompleksi u suvremenoj povijesti srednje i jugoistočne Europe

Raspad jugoslavenske države (SFRJ) i uspostava nove geopolitičke arhitekture na prostoru Jugoistočne i Srednje Europe – uključujući državno osamostaljenje Hrvatske – jedna je od najintragantnijih i najsloženijih tema recentne hrvatske, (post)jugoslavenske i europske povijesti 20. stoljeća. Kao kronološki okvir predloženog povijesnog istraživanja istaknuto je razdoblje od smrti Josipa Broza Tita (1980.) do ulaska Hrvatske kao suverene i nezavisne države u Europsku uniju (2013.). Istraživanja se mogu proširiti i produbiti, posebice kada je riječ o kvalitativnim studijama i sintezama i na ranije vremenske okvire koji obuhvaćaju ukupno razdoblje socijalističke Jugoslavije. S obzirom na nove društvene pojave, primjerice recentni fenomen masovnog iseljavanja iz Hrvatske (aktualne ekonomske i socijalne probleme) pojedini istraživački aspekti mogu se proširiti i na razdoblje nakon ulaska Hrvatske u EU kako bi se upotpunila povijesna rekonstrukcija tranzicijskih društvenih fenomena. Primarni je cilj projekta istražiti društvene, političke, socijalne, ekonomske, vojne i druge okolnosti u Jugoslaviji, Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini u drugoj polovici 20. i početkom 21. stoljeća.

CILJ 9.

Ekohistorija i agrarana povijest

Povijest okoliša ili „ekohistorija“ već je oko pola stoljeća zasebno područje istraživanja u svjetskoj povijesnoj znanosti. I u Hrvatskoj su u novije vrijeme okupljene istraživačke skupine i projekti koji se bave pojedinim temama iz hrvatske povijesti u ekohistorijskoj vizuri. Važan doprinos tome dao je Institut, odnosno njegova Podružnica u Slavonskom Brodu kroz istraživački projekt „Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća“, kao i kroz

organizaciju znanstvenih skupova posvećenih povijesnom značenju velikih rijeka Save i Dunava.

CILJ 10.

Izvori za hrvatsku povijest

Izvorna povijesna građa trajni je temelj povijesnim istraživanjima. Izdanja povijesnih izvora, pod uvjetom da su kvalitetno pripremljena, desetljećima se koriste u istraživanju i dugo ne zastarijevaju. Većina znanstvenika Hrvatskog instituta za povijest, baveći se proučavanjem pojedinih cjelina izvorne, kako arhivske tako i bibliotečne građe, povremeno priređuje i objavljuje izabrane manje ili veće jedinice i zbirke takve građe, kako bi ova poslužila i drugim istraživačima te im olakšala pristup podacima koji ih zanimaju.

Zaseban segment rada na izdavanju povijesnih izvora odnosi se na tekstove pisane jezicima različitim od hrvatskog (latinski, njemački, talijanski itd.). Tu je neophodna odgovarajuća filološka stručna sprema kako u kritičko-egdotičkom priređivanju izvornikâ, tako i u njihovom eventualnom (u pravilu korisnom i poželjnom) prevođenju na hrvatski jezik.

OBRAZLOŽENJE

Hrvatski institut za povijest osnovala je Republika Hrvatska s primarnom zadaćom obavljanja trajne znanstveno-istraživačke djelatnosti u polju povijesti. Prema Statutu Hrvatskoga instituta za povijest, osnovna je djelatnost Instituta znanstveni rad koji obuhvaća proučavanje povijesti hrvatskoga naroda te naroda Balkana i srednje Europe u razdoblju od srednjega vijeka do suvremenosti.

Svoju misiju Institut primarno ostvaruje:

- obavljanjem poslova trajne znanstveno-istraživačke djelatnosti
- obavljanjem poslova znanstveno-istraživačke djelatnosti na ugovorenim projektima
- obavljanjem poslova znanstveno-istraživačke djelatnosti na kolaborativnim znanstvenim programima.

Osim znanstveno-istraživačke djelatnosti, rad Instituta obuhvaća i pružanje istraživačkih i savjetničkih usluga; izradu stručnih elaborata i ekspertiza, suradnju s drugim srodnim institucijama i sveučilištima na području povijesne znanosti i nastave; izdavačku djelatnost; organiziranje kongresa, znanstvenih skupova, okruglih stolova i drugih oblika javnih predstavljanja svoga znanstvenog rada u javnosti; organizaciju bibliotečne, dokumentacijske i informacijske službe, koje su potrebne za znanstveno-istraživački rad; provođenje postupka izbora u znanstvena

i suradnička zvanja u skladu sa Zakonom. Hrvatski institut za povijest vidimo kao vrhunsku autonomnu znanstveno-istraživačku instituciju koja će se tijekom i ovog strateškog razdoblja potvrditi kao vodeća nacionalna historiografska institucija, ali jednako tako i profilirati se kao prepoznatljiv europski i regionalni centar za istraživanje povijesti naroda srednje i jugoistočne Europe, poglavito u temama profiliranim kroz *Strateški program znanstvenih istraživanja*. Temeljne vrijednosti kojima će se Institut voditi na putu prema ostvarenju vizije bit će visoka kvaliteta znanstvenoga rada, intelektualna sloboda, relevantnost, etičnost u pristupu znanstvenomu radu, racionalnost te javnost rada; kao i pokušaj da se što više iskoriste sredstva iz EU fondova temeljem ostvarivanja nekih od ciljeva zacrtanih kroz tri nosiva stupa *Okvirnog programa EU za istraživanja i inovacije – Obzor Europa* (I. Otvorena znanost, II. Globalni izazovi i industrijska konkurentnost, III. Otvorene inovacije)

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2021.	Ciljana vrijednost 2022.	Ciljana vrijednost 2023.
Pokazatelj učinka	Pokazatelji uspješnosti u temeljnim znanstvenim istraživanjima	Objavljene znanstvene publikacije (članci, knjige građe, monografije, sinteze) na hrvatskome jeziku i stranim jezicima Mjerljivost rezultata obuhvaća broj objavljenih znanstvenih publikacija (na hrvatskome i stranim jezicima) te njihova citiranost i spominjanje rezultata	Broj znanstvenih radova na hrvatskom jeziku i broj stranih radova na stranim jezicima 65+15	A1/A2 baze (CROSB) i radovi indexirani u EBESCO-u te drugim relevantnim međunarodnim bazama podataka	60+20	55+25	50+30

		istraživanja na projektu u drugim publikacijam a ili medijima.					
--	--	---	--	--	--	--	--

**2. IZVJEŠĆE O POSTIGNUTIM CILJEVIMA I REZULTATIMA PROGRAMA
TEMELJENIM NA POKAZATELJIMA USPJEŠNOSTI IZ PRETHDONE –
2019. GODINE**

SUMARNI PRIKAZ RADOVA OBJAVLJENIH U 2020.

	2020.					
Vrste publikacija	na hrv. jeziku	na engl.i drugim stranim jezicima	Indeksirani u WoS-u	Indeksirani u Scopusu	u A1 /A2	druga rel baza (Go Scholar)
Recenzirani članci u domaćim znanstvenim časopisima	28	5	8	24	43	
Recenzirani članci u stranim znanstvenim časopisima	9	1				
Nerecenzirani članci i prikazi	47	1				
Leksikografija	11					
Knjige s međunarodnom recenzijom	/	/				
Knjige s domaćom recenzijom	9	1				
Radovi u međunarodno recenziranim zbornicima radova sa skupova / Poglavlja u stranim recenziranim knjigama	5	25			72	

Poglavlja u domaćim (recenziranim) knjigama i članci (recenzirani)u domaćim zbornicima radova	41	1			
Uredništvo (monografija, zbornika radova)	9	1			

Tijekom 2020. godine rad Hrvatskog instituta za povijest uključujući i Podružnicu za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavonskom Brodu obuhvaćao je provedbu znanstvenih istraživanja u okviru programa i projekata zacrtanih „Strateškim programom znanstvenih istraživanja na Hrvatskom institutu za povijest u razdoblju od 2013. do 2019./20.“, kroz provedbu ugovorenih s Hrvatskom zakladom za znanost, znanstvenu i znanstveno-stručnu suradnju s drugim institucijama i organizacijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, opsežnu izdavačku djelatnost i stručne aktivnosti.

Znanstveni rad Instituta proveden je u 2018. godini ponajprije kroz realizaciju devet projektnih tema zacrtanih Strateškim programom znanstvenih istraživanja na HIP-u, od kojih je šest financirano sredstvima Hrvatske zaklade za znanost, a dio znanstvenog i stručnog rada financiran je i kroz kompetitivne projekte pri Ministarstvu kulture RH, kao i kroz europski program Obzor 2020. Znanstveni i znanstveno-stručni rad obavljao se i u okviru suradnje/projekata s različitim institucijama i organizacijama u Republici Hrvatskoj. Bilateralno financirani projekti omogućili su suradnju sa znanstvenim institucijama u Srbiji, Sloveniji i Njemačkoj.

Znanstveno-istraživački rad Hrvatskoga instituta za povijest odvija se u razdoblju 2020. godine unutar pet glavnih problemsko-istraživačkih kompleksa:

1. povijesni izvori, historiografija (objavljivanje kritičkih izdanja povijesnih izvora i primjena inovativnih metodoloških modela za njihovu interpretativnu analizu u skladu sa suvremenim istraživačkim trendovima u povijesnoj znanosti)
2. povijest institucija, povijest elita, vojna i ratna povijest, moderna i suvremena povijest Hrvatske demokratskih, autoritarnih i totalitarnih vlasti i tranzicije (integrativno, interdisciplinarno i komparativno istraživanje institucionalnih, društvenih, vojno-političkih fenomena i procesa kao ključnih faktora povijesnopolitičke opstojnosti hrvatskih zemalja u širem regionalnom i međunarodnom kontekstu u dugome povijesnom trajanju)
3. urbana povijest, ekonomska povijest, povijest okoliša, povijesna demografija (prostorne konfiguracije, društvene strukture, ekonomski, prirodni i ljudski resursi kao temeljni čimbenici održivog razvoja hrvatskih zemalja u dugome povijesnom trajanju)
4. kulturna i memorijalna povijest (kulturna različitost, višestruki identiteti i povijesno pamćenje kao dinamički oblikovni činitelji hrvatskoga povijesnog identiteta).
5. Nedemokratski totalitaristički režimi i sustavi na području Republike Hrvatske u 20. stoljeću

U okviru navedenih pet glavnih problemsko-istraživačkih kompleksa za sljedeće petogodišnje razdoblje predviđena je realizacija devet (9) projekata/tema. Prilikom osmišljavanja projekata/tema imali smo u vidu Statutom utvrđenu misiju Instituta, (ne)istraženost teme,

osposobljenost istraživača, ravnomjerno istraživanje svih razdoblja hrvatske povijesti u regionalnom i širem međunarodnom kontekstu, mogućnost implementacije komparatističkog te interdisciplinarnog i transdisciplinarnog pristupa kroz suradnju sa znanstvenicima drugih instituta i institucija društvenih i humanističkih znanosti te potencijal tema za uspostavu suradnje s inozemnim znanstvenicima i znanstvenim institucijama. Ovdje naglašavamo istraživanje nedemokratskih totalitarističkih režima i sustava na području današnje Republike Hrvatske u 20 stoljeću.